

■ MARK TWAIN: DOBRODRUŽSTVÍ TOMA SAWYERA

Tomovo srdce prahlo po svobodě nebo alespoň po něčem, co by ho bavilo a co by pomohlo zabít nudný čas. Ruka bezdékly vklouzla do kapsy a jeho tvář zazářila vděčností, jež byla modlitbou, i když si toho nebyl vědom. Potom se nenápadně objevila krabička od kapslí. Tom vypustil klíště a dal je na dlouhou plochou desku stolu. I zvíře patrně v tu chvíli zazářilo vděčností, jež se rovnala modlitbě, než byla to vděčnost předčasná; neboť když se chtělo s díky odporučit, Tom je špendlíkem odvrátil a donutil je dát se odlišným směrem.

(přeložil František Gel)

1. Jak v tomto úryvku chápeš výraz „modlitba“?

Tom se se svým kamarádem Huckleberrym Finnem vypraví o půlnoci na hřbitov, aby vyzkoušeli léčivé účinky rituálu s mrtvou kočkou. Místo toho se ovšem stanou svědky noční hřbitovní scény.

Konečně jedna z lopat zavadila temně a dutě o rakev a za několik minut muži rakev vytáhli na povrch. Vypáčili lopatami víko, vytáhli tělo a hrubě je pohodili na zem. Měsíc vyplul z mračen a posvítil na zsinalou tvář. Muži přitáhli vozík, položili na něj mrtvolu, přikryli ji pokrývkou a zajistili provazem. Potter vytáhl velkou kudlu, stiskl pero, čepel vyskočila a Potter jí odřízl přebytečný kus provazu, jenž se plouhal po zemi. Potom řekl:

„Tak tady ho máte, mastičkáři, a teď vysolíte další pětku, nebo tady zůstane.“

„Moje řeč!“ řekl Joe Indián.

„Co to má znamenat?“ řekl doktor. „Žádali jste zaplacení předem a zaplatil jsem vám.“

„Jo a udělal jste ještě něco,“ řekl Joe Indián a přistoupil k doktorovi, jenž zatím vstal. „Před pěti lety jste mě jednou večer vyhnal z kuchyně svého otce, když jsem přišel prosit o něco k jídlu, a řekl jste, že bůhvíco nekalého mám za lubem: a když jsem přísahal, že si to s vámi vyrovnám, i kdybych měl čekat sto let, dal mě váš otec zavřít pro tuláctví. Myslíte si, že jsem zapomněl? Nemám v sobě indiánskou krev pro nic za nic. A teď vás mám a vy budete klopit, rozumíte?“

V tu chvíli už doktorovi hrozivě šermoval pěstí před obličejem. Doktor neočekávaně udeřil a srazil neurvalce k zemi. Potter upustil nůž a vykřikl:

„Počkat, počkat, mého kamaráda nebude být!“ a v příštím okamžiku skočil po doktorovi: chytily se do křížku a zápasili spolu vší silou, zadupávajíce trávu a boříce podpatky do hlíny. Joe Indián vyskočil; oči mu planuly záští; zvedl Potterův nůž a sehnutě, plíživě jako kočka začal obcházet zápolící muže a čekal na vhodný okamžik. Pojednou se doktor vyprostil, chopil se těžkého prkna, jež označovalo Williamsův hrob, a srazil jím Potera k zemi. V téže vteřince míšenec postřehl příležitost, na kterou čekal, a vrazil nůž až po rukojet do prsou mladého muže. Doktor zavrávoril, padl hrudí na Potera a zaplavil ho krví. V tu chvíli mračna zahalila hrůznou podívanou a oba vyděšení chlapci se dali na útěk.

(přeložil František Gel)

Chlapci si odpřísáhli, že nikomu neprozradí, co viděli. Když byl Potter, na kterého se Joe pokusil svůj čin hodit, obžalován z vraždy, začaly Toma trápit výčitky svědomí a před soudem vyprávěl to, co viděl.

2. Co je námětem druhé ukázky?

3. Charakterizuj Toma.